

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:

12. (Bejárta a Nagytemplom tér felől.)

Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban:

Horovitz Zsigmond papírüzletében
Piac-utca 12. — Telefon: 330.

A debreceni egyetem.

Ilyen cím alatt a reménykedésnek és várakozásnak lelkes hangú cikkeket adott kifejezést a helyi sajtó, sőt a fővárosi lapokban is foglalkoztak a mi édes reménységünk mielőbbi teljesülésével.

A dolgot most tényleg az tette különösebben aktuálissá, hogy az állami költségvetésben 50.000 koronát vett fel a közoktatásügyi miniszter a létesítendő egyetemek ügyének előkészítésére. Azok között a városok között, melyeknek joga az egyetemhez elvitathatatlán, a költségvetés megokolása — amint nem is lehet másként — felsorolja Debrecent is. Az a kijelentés pedig, hogy valamennyi tervezett, új egyetemnek egyszerre s teljes négy karral való felállítása egyelőre pénzügyi lehetetlenség, másfelől a sorrend attól függ, a helyi tényezők mily mértékben könnyítik meg az illető helyen az egyetem megfelelő fakultásainak felállítását: egyenesen Debrecen előjogait és helyzetének kedvező voltát

emeli ki hallgatólag is. A dolog ugyanis nálunk tényleg úgy áll, hogy itt három fakultás csaknem teljesen készen van, azoknak legfeljebb csak megerősítéséről lehet szó és azon felül van még az a körülbelül 10 millió korona telkekben és készpénzben, amelyet a város fejedelmi bőkezűsége felajánlott. Ugyannyira, hogy ha a főiskola akadémiai karait, gyűjteményeit és helyiségét szintén tíz millió értékbe számítjuk — amibe egyáltalában semmi túlzás nincsen — legalább husz millió korona az, amivel a helyi tényezők az új egyetem alapjaihoz hozzájárulnak.

De még ekkor nincs kiemelve az a kiapadhatatlan kulturális érték, amelyet Debrecen és kollégiumának multja képviselnek. Erre elég egyszerűen rámutatni, mint olyan tényezőre, amelyhez foghatóval egyetlen más város sem dicsekedhetik. Már pedig sok mindent lehet megvenni és pótolni pénzzel, de ezt az egyet nem!

Kétségtelen tehát, hogy első sorban van jogunk a reménykedésre. Mégis

azonban sohasem volt oly könnyen elrontható a debreceni egyetem ügye, mint most. Ez látszólag ellentmondás, de mindjárt látni fogjuk, hogy így van.

A költségvetés megokolásából kitűnik, hogy a kormány, tekintettel a pénzügyi nehézségekre, sehol sem tervez egyszerre négy fakultásos teljes egyetemet. Debrecen város egyetemi politikája ellenben az, hogy neki egyszerre teljes, négy fakultásos egyetem kell. Ha ehhez makacsul és megalkuvás nélkül ragaszkodunk, könnyen az utolsó sorba kerülhetünk, sőt ezen a réven a versengő városok között esetleg végleg le is maradhatunk.

Ugyanis az orvosi karnak magának a létesítése és fenntartása jóval többbe kerül, mint a többi karok együtt véve. Igen könnyen bekövetkezhet tehát az az eshetőség, hogy a kormány afelé a város felé fog fordulni, mely kevesebbbe is beéri. Annnyival is inkább, mert itt más kívánalmak is fel fognak még merülni, amelyekre azonban ezáltal nem kívánunk kitérni. Csak annyit

Gyermekjáték, diszműáru nagyválasztékban Gósinál [Piac-u. 32.]

Tolstoj Leó.

A világirodalomnak egyik legnagyobb alakja, a próféta lelkű író, akinek most halálhíre érkezett. Rendkívül tünemény mint író és mint ember egyaránt. Művei az emberi szellem legnagyobb alkotásai közé tartoznak; az evangélium tanításának kiragógása, főlelevenítése a modernség mai korában bámulatos jelenség; mint ember pedig csodás tünemény Tolstoj Leó azért, mert életét is úgy igyekezett berendezni, ahogy műveiben az Evangéliumhoz, a természethez való visszatérést hirdette.

Nikolajevics Leó gróf — aki német származású család sarja — 1828. szeptember 9-én született édesatyjának a tulai kormányzóságban levő jasnaju-poljana birtokán.

Az ifjú Tolstoj úgy kezdte meg pályáját, mint a többi orosz főúri család gyermeke. Mikor tanulmányainak végével Szent-Pétervárott vizsgát tett, az orosz főúri társasélet hullámainak áradata csakhamar magával ragadta. Két évet töltött munkátlanul folytonos mulatozásban. De nemsokára felismerte a léha élet borzalmas sivárságát, melyet műveiben később annvit ostromolt,

felhagyott vele és 1851-ben beállott katonának.

A Kaukázusban szolgált mint tüzérszállító. Itt a szabad természetben a városok bódító zajától elszigetelten élve, csakhamar visszanyerte lelki egyensúlyát. Nem sokáig élvezhette a szabadságot, kitört a krimi hádjárat, melynek borzalmait Szebasztopolnál és Szilesztriánál szenvedte végig. A háboru véget ért és Tolstoj Szentpétervárra helyezték át. Itt ismerkedett meg Turgenjevel, aki olvasta Tolstoj munkáit és többször érintkezett vele. Rögtön felismerte benne a nagy talentumot és hivatottságot s rávette, hogy kizárólag az irodalomnak szentelje életét. Eleinte nem hallgatott Turgenjre, hanem egyelőre hosszabb időre külföldre utazott. Bejárta Németországot, Svájcot és Olaszországot. Ez utazás sem tett mélyebb benyomást lelkére.

Visszatérve utazásaiból, egyideig Oroszországban bolyongott. Moszkvában megismerkedett Behrs Andrejva Zsófiával, egy neves orvos leányával. Heves szerelemre gyuladt iránta és 1862-ben nőt vett.

Több gyermekük született, akik közül

legjobban idősebbik leányát szerette. Valósággal meleg baráti viszony fejlődött ki apa és leánya között. Ennek a leányának még azt is megengedte, hogy munkaközben háborgassa, amiért másra alaposan megnehezelt volna.

Tolstoj nevével rövid ideig az orosz fővárosban és Moszkvában élt, de semmiképpen sem találta a helyét a nagy város társadalmában. Ősei birtokára, Jasnaja Poljanába vonult vissza, hol csendes visszavonultságban, szakadatlan, szünetlen munkálkodásában.

A „Háboru és béke“ Tolstoj összes regényei között a legbecsesebb és legnagyobb koncepciójú munka. A benne levő erkölcsi és társadalmi tendencia nem nyomja el az elbeszélés nyugodt és biztos folyását. Az író tényeket állít elénk és a gondolkodást az olvasóra bizza.

A „Háboru és béké“-ben Tolstojt még főképen csak a saját nemzetének sorsa érdekli, de kiterjeszti már figyelmét az egész emberiségre is. Az oroszok nemzeti érzésének, a hazaszeretetének ébredését rajzolta meg.

Legszebb menyasszonyi ékszerek, legjobb órák, gyönyörű ezüstneműek
legszolidabb alapon álló új órák, ékszerüzletében

Sándor Ármin

Debrecen Piac-utca 41.
(Dré er söröző mellett.) Telefon 872. sz.

Eddig nem létezett olcsó árak

említek meg róluk, hogy megoldásuk mód felett sok nehézséggel fog járni és azért ezek máskülönben is megfontolásra kényszerítik majd a kormányt, ha döntésre kerül a sor. Nem áll tehát Debrecen érdekében a nehézségek szaporítása.

Mint mindenütt, úgy itt is, a legközelebb, a legegyszerűbb és a legtermészetesebb út az, amely egyedül célra vezető. Miért várjon a meglévő három fakultás a még kérdéses negyedike? Miért ne tegyék meg az illetékes tényezők megfelelő helyen a szükséges lépéseket abban az irányban, hogy a meglévő fakultások az egyetemi jogokat legott megkapják és élvezhessék? Debrecen város nagyérdemű elhunyt kulturtanácsosa egy ünnepies alkalommal az alábbi üdvözlőte a bölcséleti kar első tanárait: íme megvan már a debreceni egyetem! Az egyedül helyes fejlődésnek újat nagyon bölcsen érezte meg. És ha akkor neki igaza volt, mennyivel igazabb már ma, hogy csakugyan megvan a három fakultásos egyetem, csak be kell tétőznünk falait egy jól kiszámított mozdulattal!

A legsürgősebb teendő tehát az volna, hogy az egyetemi jogoknak a három fakultás számára való megszerzése érdekében a legsürgősebben tegyék meg a szükséges lépéseket.

Ezzel azonban nem akarjuk azt mondani, hogy a város adja fel eddig követett egyetemi politikáját. A kettő egyesítésének semmi nem áll újjában.

Induljanak meg a tárgyalások a vizsgáztatási és a doktoratus adási jog megszerzése érdekében, de azon az alapon, hogy a negyedik fakultáshoz való jogunk nemcsak fenntartatik, hanem már most biztosítatik, esetleg záros határidőn belül.

Az egyetemre megajánlott milliók pedig,

Tulajdonképpen hőse maga az orosz nemzet. Ez az óriási test, amely lethargikus álomban szunyadozott mindaddig, míg idegenek nem törtek rá, akik felriasztották mély álmából. S az orosz nép erejének öntudatára jutott a regényekben szereplő egyes alakok mintegy jelenségei a nemzet egészének.

Első nagy regényével elért sikerét csakhamar követte a második. Karenina Anna című regényének nagy sikere. Három évig dolgozott rajta, míg végre 1877-ben megjelent. Tárgyát az orosz főúri társas életből merítette.

Az orosz társadalmi élet erős realizmussal, markáns vonásokkal vázolja. Alap-gondolata a regénynek a családi élet erkölcsi tisztasága. Ezt hirdeti végig a regényen. Nemcsak a hűtlenséget, hanem a házastársak szertelenségét is veszedelmesnek tartja.

Azt mondja, hogy a valódi boldogsághoz csakis a keresztény emberiségnek s a szeretet útján lehet eljutni s aki más úton keresi a boldogságot, az testileg-lelkileg elpusztul.

Jasznaja-Poljánán sokat forgolódot a nép között és mikor egyszer ragadós beteg-

nagyobb nyomaték kedvéért legnagyobb részükben vagy esetleg egészükben rezerváltassanak az orvosi fakultás céljaira.

A dolog ugyanis úgy áll, hogy a nov. 22-én összeülő egyházkerületi közgyűlés elé menő felterjesztések szerint jelenleg szó van három újabb filozófiai kari katedráról. Ezek között talán sokak aggodalma szerint a debreceni egyház tanszéke a legreménytelenebb.

Akik azonban ismerjük az egyház vezető egyéniségeinek fennkölt gondolkozását, lehetetlennek tartjuk, hogy azt meglagadják. Mert vagy akarja valaki a debreceni egyetemet, vagy nem.

Ha mármost ahhoz az elvhez ragaszkodnának, hogy csak a vizsgáztatási jog megszerzése esetén válik esedékessé az egyháznak ebben a tekintetben vállalt kötelezettsége, az nem akarja a debreceni egyetemet.

Mert ha már megvan a vizsgáztatási jog, akkor ez azt jeleníti, hogy a feltételekről esetleg más úton gondoskodva, az egyház tanszékeire immár semmi szükség nincsen.

De épen ennek a biztosításáról van szó, amelyet ha valaki elő nem segít, bár módjában van, a célt sem akarja. Azért vitük így abszurdomig a dolgot, hogy a debreceni egyház iránt táplált reményeink alaposágát világítsuk meg.

Ezzel a bölcséletkari karon rendszerezett, külön tanszékek száma tízre emelkedik. A kolozsvári bölcséleti fakultás is 12 tanszékkal kezdte el működését.

Ámde a neveléstani tárgyak előadása is biztosítva van a Dégenfeld-alap révén a főiskola akadémiáján és ez is javítja a helyzetet. Voltaképpen tehát csak egy tanszékről van még szó, mely fedezetre vár.

Lehet aztán, hogy a kormány a doktoratusi jog megadásánál még feltételül köti ki, két új jogakadémiai tanszék sztaulálását, amelyre tényleg a jogtudomány szempontból

ség pusztított birtokán, ő maga járt házról-házra, vigasztalta a beteget és inségükben étellel itallal látta el őket. Így fordult el teljesen a mai kor társadalmától.

Számos röpíratot és kisebb elbeszélést írt, míg eljutott utolsó nagy munkájához, a Feltámadás című regényéhez.

Ebben fejtette ki legteljesebben erkölcsfilozófiai eszméit. Kegyetlenül megkritizálja az orosz igazságszolgáltatást. Az érzékiséget itt mutatja be a maga pusztító és romboló mivoltában.

A „Sötétség ország”-ban az orosz parasztság romlottságát festi Tolstoj különösen ebben a regényében, de számos röpíratban és támadást intézett az orosz ortodox egyház ellen, megtámadta azonkívül a fennálló rendszert is.

Az orosz autokrácia gyűlölte, de ezek gyűlölete nem árthatott neki, bántani, üldözni nem merték, hanem munkáinak terjesztőit a legemberietlenebb módon üldözte a zsarnoki uralom.

Ekkor írta híres levelét a cárhoz, melyben védelmet kér az ártatlan emberek számára, mert ő a bűnös, hiszen a könyveket,

éges szükség van, ámbár a zágrábi egyetemi jogi kara is nyolc tanszékkal működik.

Nálunk kilenc tanszék van. Legfeljebb tehát három tanszék fedezéséről van szó. Nem tudjuk elképzelni a főiskoláról gondoskodó tényezők energilájának, akaraterejének, leleményességének olyan kiapadását, hogy erről gondoskodni ne tudna ha egyszer már csak ezen mulik az egyetemi jogok megszerzése. Azért semmi szükség nincsen arra, hogy ő nekik tanácsot szolgáljunk.

Csak épen reményeink igazolásául akarunk rámutatni arra, hogy 1. a doktoratusi jog megszerzése és a tanári vizsgáló bizottságok szervezése a hallgatók számát egyszerre megsokszorozná az összes karokon, amelynek következménye pénzügyileg a bevételek tetemes növekedése; 2. egy-két katedra felállításától az állam sem zárkozhat; 3. utolsó esetben a város ismét segítségül jöhet, mikor ezen a réven a városi lakosság pénzügyi viszonyainak jelentékeny javulását jelenti az a nagy forgalom, mely az egyetemi léttel mindenütt velejár.

Arról van tehát szó, hogy létesítsük már most a három fakultásos debreceni egyetemet, a negyediknek is intézményes biztosításával, vagy az egész egyetemügyet halasszuk el a mindig kérdéses jövőbe az ez esetben is bizonytalanságban maradó negyedik orvosi fakultás érdekéből.

Székely új pártja.

A konzervatívek és radikálisok küzdelme.

A polgári perrendtartás körül megindult küzdelem tulajdonképpen elkeseredett harcnak és hosszú háborúnak az előcsatározása. A döntő ütközeteket azonban nem a perrendtartás területén fogják megvívni.

A csapatok felvonulása és hadbaszál-

melyek az autokrácia előtt veszedelmes tanításokat tartalmaztak, ő írta.

Mivel egyebet nem tehettek ellenz, kiközösítették az orosz egyházból. A kiközösítés nagy vihart keltett az egész művelt világon. Maga Tolstoj azonban nem igen törődött vele, őt már ekkor nem fűzte semmiféle kapocs az egyházzal. Tolstoj élete a szerénység inkarnációja.

Eszméi utópisztikus színezetűek, kritikája némely helyen elfogult és gyakran kihívja az ellentmondást, de erkölcsi komolysága, igazságszeretete és tündöklő írói tehetsége a világirodalom legnagyobbjai közé emelik őt.

Most, élete végén is sokszor ragadtatta el magát. Legutóbb Shakespeare ellen intézett támadást, kétségbe vonta a brit óriás kiválóságát. E miatt nemcsak Angliában, hanem egész Európában is sokan támadták, akit elfogultsága s apróbb tévedései dacára is a XX. század legnagyobb írói és gondolkodói között fogja emlegetni a halás utókor.

Macha Róbert modern tisztító és műfestő intézete

Magyar Bodega Prágai sonka, gyönyörű felvágottak gépen szelve, színházi cukorkák kaphatók.

Kossuth-utca 6. szám. Érmelléki borok!

Finom liquerök!

lása történt csak most, a két tábor már szembenáll egymással, de a háborúkodás hamis jelszavak, fegyverek és zászlók alatt történik, amelyek elrejtik a háború igazi és tulajdonképpeni célját.

A küzdelem nem a perrendtartás körül folyik, az agráriusok és a konzervatívok, bármennyire is verik a melléket, nem a néperért, hanem a maguk hatalmi érdekeiért szállanak síkra.

A dolog úgy áll, hogy az agráriusok és radikálisok kezdenek élesen különválni. Székely Ferenc ellen megindult a hajszá. Annak oka az, hogy a kabinében Székely Ferenc igazságügyminiszter oly erősen képviseli az általános, fitkos és egyenlő vál szlójogot, hogy veszélyeztetni a pártban is Tisza István népszerűségét.

Ezért csatlakozott Tisza is azokhoz, akik mindenáron Székely Ferenc megbuktatását akarják előidézni.

Első következménye ennek, hogy a konzervatívok és radikálisok két külön blokkban fognak tömörülni. A radikális blokkban egyesülni fognak a Justh-pártnak, a Kossuth-pártnak s a munkapártnak mindazok a radikálisok is férfiai, akik készek a választói jog mellett síkra szállni.

És eszerint a parlament is két táborban lesz, amely két párt alakulása és harca jelentti egyszersmind azt az előcsatározást, mely most folyik.

A konzervatívok biztosnak tartják, hogy Székely Ferenc igazságügyminiszter az ellene intézett támadásokból le fogja vonni a konzekvenciákat és beadja a lemondását. Lehet, hogy ebben a föltevésükben nem fognak csalatkozni. De ha lemond, akkor ő egy nagy országos radikális párt feje lesz, melynek egyedüli programja a választói jog kivívása lesz. Ehhez a párthoz azután csatlakozni fog az országos választói liga is Bánffy Dezső vezetése alatt.

Az új alakulás minden körülmények közt tisztázni fogja a helyzetet. A hadakozó elemek már sorakoznak s az összeütközés elkerülhetetlennek látszik.

A polgári perrendtartás vitája.

A képviselőház ülése.

A képviselőház folytatta a polgári perrendtartás vitáját, amelyről már mindenki tudja, hogy meddő időpocséklás. A javaslat már megbukott és a jövő héten, a mikor az indemnitás kerül tárgyalás alá, már le is kerül a napirendre. Az ülés elején élénk meglepetést kellett annak bejelentése, hogy gróf Wickenburg Istvánt fiumei kormányzóvá nevezte ki a király.

Berzeviczy Albert elnök egynegyed tizenegy órakor nyitja meg az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Az új fiumei kormányzó.

Elnök bemutatja a miniszterelnök átiratát, amely szerint a király gróf Wickenburg Istvánt kormányzóvá nevezte ki.

A családi kör.

Elnök: Kelemen Samu képviselő ur napirend előtti felszólalásra kért engedelmet.

Kelemen Samu: Szerdai beszédének egyik passzusát, amely a kereskedelmi és váltótörvényszék elnökének kinevezéséről szólt, tér vissza. A kinevezésről egy tréfás megjegyzés kapcsán emlékezett meg. Bizonyos oldalról olyan megjegyzés hangzott el, hogy ő a családi élet viszonyait vonszolta a nyilvánosság elé. Ezt a vádat kötelessége eloszlatni. Teljesen távol állt tőle ez a szándék. Annyival inkább nem lehet erről szó, — és ezt utólag készséggel konstatálja — mert a váltótörvényszék elnöke és Polónyi, az akkori igazságügyminiszter közötti családi összeköttetés a kinevezésnél későbbi keletű.

Polónyi Géza válaszol Kelemen szavaira s részletesen ismerteti a váltótörvényszék elnökének kinevezését és annak körülményeit.

Kelemen Samu rövid válasza után átér a ház.

A polgári perrendtartás

folytatódó tárgyalására.

Szabó István (nagyatádi) a legfontosabbnak tartja a javaslatnak azt a részét, amely a szóbeliségről szól. Eleve konstatálja, hogy nem pártpolitikai szempontból bírálja a javaslatot, hanem csak azt nézi, hogy jó-e az a javaslat a népek, vagy nem. Az ügyvédi hatáskör korlátozásának híve, mert a szóbeliség magában foglalja azt, hogy a fél jelen is legyen a tárgyaláson. A köznépi szempontjából a legfontosabb a bírói illetékesség kérdése, amelyet az eredeti javaslat értelmében fogad el. A tisztességtelen kereskedelem ellen védelmezni kell a népet. (Helyeslés.) E körül a paragrafus körül folyik a harc s ő sajnálatosul látja, hogy osztályérdekeket akarnak előtérbe tolni, pedig itt a nép érdekéről van szó. (Élénk tetszés.) A tisztességes kereskedő semmiféle érdekét sem látja veszélyeztetve. Az igazságügyminisztert kéri, hogy ne engedje megváltoztatni az eredeti javaslatot. Bejelenti, hogy erre a paragrafusra névszerinti szavazást fognak kérni, hogy az ország megtudja, kik védik igazán a nép érdekeit. A javaslatot általánosságban elfogadja. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Polónyi Géza nagyon üdvös dolognak tartja, hogy a magyar parlamentben valamely nagy igazságügyi reform tárgyalásánál elnémul a pártszenvédély. Így volt ez a büntető perrendtartás tárgyalásánál is. Teljes elismeréssel adózik a polgári perrendtartás megalkotója iránt, aki leszűrődött jogi meg-

győződéséhez ma is ragaszkodik. De nem így állunk az igazságügyminiszter ural. (Derűtlenség.) A miniszter ur megváltoztatta meggyőződését és a javaslat legfontosabb paragrafusát akarja az előadóval szemben egyszerre megváltoztatni. Feltevődik egy privilegium kérdése és akkor megmozdul ég és föld. Kiadják a jelszót a merkantilisták és agráriusok harcára. A kereskedők orvítadásnak minősítik a nép érdekeinek megvédelmezését.

És ezt a mozgalmat egy munkapárti zsidó képviselő vezeti, akit a munkapártból nem utasítanak ki, de azt tessék ki, aki a miniszteri javaslat mellett fogtal állást. (Derűtlenség.) A magyar faj és a magyar birtokos osztály ellen folyik az aknamunka, amelyet a magyar parlament nem tűrhet el. (Helyeslés.) Maradjon a miniszter ur az eredeti javaslatnál. A mozgalom vezetői Sándor Pál, Vázsonyi Vilmos és Kelemen Samu s már ebből is látható, hogy a cél csak az odiozus privilegium kihasználása.

A jogegység szempontjából megjegyzi, hogy a vizasságokat már megbüntethették volna, hiszen készen találták. Horvátországra is kell gondolni, mert az egyezményes törvény szerint, amelyet egészen elfelejtettek, a törvénykezésbe is van beleszólásuk. Ha a jogegység szempontjából nézzük a dolgot, lehetetlen e fölött elsiklani.

Francia baka leszek.

Ha valaki ezentul azt kérdezi tőlem: mi akarsz lenni kis fiam? — azt felelem rá büszkén és bátran: francia katona leszek, bácsi. — És miért leszel francia katona, kis fiam? — Azért leszek francia katona, bácsi, mert a francia hadügyminiszter elrendelte, hogy azokat a katonákat, akik nem tudnak írni, ezentul tanítónők vezessék be a befűtés ti kaiba.

Ezt mondanám a bácsinak, aki ezentul megkérdezne és magamban elgondolnám, hogy

1. Jaj, de szépek a francia nők!
2. Jaj, de jó volna francia nőktől tanulni!
3. Jaj, mi mindent megkérdeznék én!
4. Jaj, de sokat megtanulnék én!
5. Jaj, de szorgalmas lennék!
6. Jaj, milyen előmenetelt tanusitanék!
7. Jaj, hányasom lenne magaviseleiből!
8. Jaj, hányasom lenne tornából!
9. Jaj, ha fiatal tanítónő tanitana, de elbuknék én!
10. Jaj, ha öreg tanítónő tanitana, de megbuknék én!
11. És végül jaj, hogy megtanulnék írni, amire mint újságírónak igazán szükségem lenne.

Ultimo.

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők
4 forintért kaphatók a

Központi Cipő és Kalap Nagyáruház-ban
„Központi” címre tessék figyelni! **Piac-u. 41.**

Pörölnek az aviatikusok.

Huszonötezer korona kártérítést követelnek a szállítótól.

Nagyváradról jelentik. Szenzációs kártérítési pert indítottak a napokban a nagyvárad repülónappal kapcsolatosan egy debreceni szállító cég ellen. Hatalmas összeget, huszonötezer koronát követel az angol aviatikus és impresszáriója, mert a cég gondatlansága folytán eltört egy gépalkatrész és emiatt a további felszállások elmaradtak, alighanem a jövő tavaszig. Különösen érdekessé az teszi az esetet, hogy már Blériót szakvéleményét is kikérték a törött gépre vonatkozólag és a nagyvárad szakértőket is meghallgatták a mai szakértői szemlén.

A múlt hét elején adták vasutra a gondosan becsomagolt gépet Debrecenben, ahol a „Rozenberg Albert özvegye és fiai” cég vállalta a szállítást. Lapeyre montőr gondosan bepakolgatta a drága Blériot-monoplánt egy hatalmas ládába, a szállítási vállalat emberei pedig vonatra rakták a repülőgépet. A vonatnál azonban egy kis baj történt, mert a nehéz ládát csak egy pár munkás akarta kocsira tenni és így esett meg, hogy a gép ládástól a földre zuhant. Mikor Nagyváradon kibontották a küldeményt, azonnal észrevették, hogy a gép gerince megsérült, a faváz hátulsó része pedig eltört két helyen is. Már ugy volt eleinte, hogy nem lesz Nagyváradon fölszállás, mikor alkalmas faanyagra talált az aviatikus és sikerült valahogy pótolni a törés következtében beállott hiányokat.

A montőr határozottan tiltakozott az ellen, hogy G. W. Hamel fölszálljon ilyen körülmények között is. A vakmerő angol azonban ennek dacára beült a motor mögé és állandó életveszedelemben is megtette légi útját. Ő maga is kijelentette, hogy jól tudta, milyen veszélyes helyzetben van. Eppen ezért óvakodott minden bravurosabb mozdulattól és ugyanezért nem kísérelte meg a gyorsasági rekord megjavítását. Így is elhajlásokat mutatott a gép váza. Azt pedig határozottan konstatálták a leszállás után, hogy ezzel a géppel több fölszállást nem lehet megreszkírozni. Tekintettel arra, hogy a jövő vasárnap Temesváron akartak fölszállást rendezni,

G. W. Hamel 5000,

Letzter József pedig 20,000 korona kártérítést követel. Ezenkívül követeli még Hamel a gép kijavítását, ami szintén belekerül a Blériot-gyár véleménye szerint 600 koronába. Azzal indokolják az erős követeléseket, hogy a temesvári felszállás elhalasztásával nagy károkat szenvedtek. Hamel a további fölszállások jövedelméből 5000 korona fizetésére kötelezte magát egy budapesti banknál, Letzter pedig elveszítette a temesvári repülónap minden jövedelmét ezáltal.

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Piacz-utca 12. sz. a.

Debreczen és vidéke

Hol a lelegegánsabb **costümök, alkalmi és estélyi ruhák** legizlésebben készülnek. — Becsés pártfogást kérve teljes tisztelettel

Végeladás

van

GLÜCK EDE

cipőüzletében

a Kistemplommal szemben

a Barakban.

A református egyház kártalanítása.

A város közgyűlése.

Hatalmas tárgysorozatot tárgyalt le ma Debrecen város törvényhatósági bizottsága, amelynek tagjai nagy számban jelentek meg a közgyűlésen, amelyen több szavazás, különösen névszerű szavazás volt napirenden. Ez azonban sok időt még sem foglalt le, mert a telekvételekre vonatkozó szavazásokat levették a napirendről. Ezeket kívül napirenden szerepelt két interpellációra válasz, amiről azután bizonyosan lehetett tudni, hogy hosszabb időt fognak elvonni a közgyűléstől. Így is történt.

Egyik interpelláció a szokásos csatornázási kérdésekre vonatkozott s olyan kérdéseket fejtetett, amelyekre részben a közgyűlési határozatok, részben pedig a szerződés maga adták meg a választ. A másik interpellációban a homokkerti lakosok ama sérelmére kért Révi Nándor dr orvoslást, hogy a homokkerti utat, amelynek építését éppen a választások idején kezdték meg azzal a színezettel, hogy a lakosságnak kedvezzenek, be is fejezték.

A választások.

A jelentések tudomásul vétele után Kovács József polgármester részletes és kimerítő választ adott Révi Nándor dr bizottsági tag interpellációjára, amelyet a legutolsó közgyűlésen intézett hozzá.

A válaszban elmondta a polgármester, hogy a csatornázás földmunkái rendben folynak, komoly panasz sehol sem merült fel és azok a dolgok, amelyeket a vállalkozóknak hibául róttak fel, mind olyan, amelyeket az építésvezető rendelkezésére tett meg.

A homokkerti ut ügyében a polgármester kijelenti, hogy az ut kiépítésének folytatását az akadályozza, hogy az ügy főn van most a miniszteriumnál.

Tagadja, hogy a kortescélokot akart szolgálni az utkészítés munkájának megkezdése. Ő tudomással bír arról, hogy az egyes telektulajdonosokkal tárgyaltak, sőt meg is egyeztek a kártalanítás kérdésében, de miután három tulajdonossal a megegyezés nem jött létre, az ügy megakadt és az építési munkákat félbékeltt hagyni.

Révi Nándor dr. felszólalása után a közgyűlés a válaszokat tudomásul vette.

Az altisztek pályázata.

A közgyűlés azután elfogadta a tanács amaz előterjesztését, hogy a honvédelmi miniszter körirata alapján kimondja, hogy a hat esztendőig szolgált igazolványos altiszteket is a pályázatoknál előnyben részesíti. E határozattal nagy sérelmet okozott a törvényhatóság

azoknak az alkalmazottaknak, akik évek óta szorgalmasan dolgoznak a városnál és egy altiszt jelentkezése esetén háttérbe szorúlnak. A gyűlésen mindjárt tapasztalni lehetett ezt az igaztalanságot, amennyiben két irnoki állás került betöltésre s ezek egyikére, dacára hogy tíz évet meghaladó idő óta szolgáló városi alkalmazottak is pályáztak, mégis egy igazolványos altisztet választottak meg.

A református egyház kérése.

A református egyház újonnan építendő bérpalotáját a városra előnyösen úgy fogja fölépíteni, hogy a bérpalota homlokzata egy irányban lesz a konzisztoriális épület homlokvonásával. Ezáltal azonban a bérpalota telkéből a város 86 négyszöglet területet nyer, ami rendkívül nagy mértékben hozzájárul az Egyháztér rendezéséhez és a város szépítéséhez. Az egyháznak ebből még az a kára is származik, hogy a sarok föllehelyisége így a Hatvan-utcába kerül, ami által bérértéke csökkenni fog. Az egyház tehát részben kártalanítás, részben a telek vételára fejében 45000 koronát kért. A jogügyi bizottság ölenként 300 koronát, a tanács az egészért 35000 koronát javasolt.

A kérdéshez Dicsőfi József és Magoss György dr. szóltak hozzá, akiknek érvelésére a közgyűlés kimondta, hogy a területért 40.000 koronát fizet.

Ugyancsak most határozott a közgyűlés az államvasutaknak szétvételező telepítésére átengedendő terület kérdésében is és kimondta, hogy a kért telket átengedi, de tartozik az államvasut ennek ellenében másik telket szerezni a városnak. Az esetben pedig, ha a város által adott telek nagyobb volna, mint a cserébe kapott, akkor az államvasutak minden többlet négyszöglet terület után öt koronát tartozik fizetni.

Tanácsi előterjesztések.

A közgyűlés kimondta, hogy amennyiben 1911. évi január 1-ig költségvetést a miniszter nem hagyja jóvá, a tanács jogosult lesz a fizetéskülönbözetet a tisztviselőknek drágasági pótlék címén kifizetni. Ez irányban föl irnak a miniszterhez is.

Tudomásul vették a legtöbb adót fizetők 1911. évre érvényes névjegyzékének bemutatását és elhatározták, hogy a Pongó Lajos, Zöld Mihály, Motesicky Hugó és Jászay Dezső megüresedett bizottsági tagsági helyeit választás útján betöltik és a választást december 13-ára ki is tűzték. A három helyen megítendő választás elnökeiül megválasztották Szabó Lajost, Sinka Sándort, Petzkó Ernő drt. Helyettes elnökökké lettek Bárdos Géza, Publig Ernő, Tóth István, Kertész István, Pálffy Gábor és Józsa Vince.

Kimondta a közgyűlés, hogy a szeretet-ház létesítése tárgyában följelentést intéz az igazságügyminiszterhez.

A telekvételekre kitűzött névszerű szavazásokat a jövő közgyűlés napirendjére tűzték ki.

Választások.

A megüresedett két irnoki állásra több pályázat érkezvén be elnökölő főispán megalakította a kijelölő bizottságot és ennek működése tartamára a közgyűlést fölfüggesztette.

A gyűlés újabb megnyitása után kihirdették a jelölés eredményét, amely szerint az egyik irnoki állásra miután a pályázók közt két igazolványos altiszt is van, mást nem jelöltek. A másik helyre első sorban Rácz Mihály városi díjnokot jelölték, aki szorgalmas hivatalnok és régen szolgál a városnál.

A fönttartott helyre közfelkiáltással Miklósi Kálmánt választották meg, míg a másik hely betöltésére az elnök elrendelte a szavazást. Ennek eredménye szerint a közgyűlés irnokká megválasztotta Rácz Mihályt 59 szavattal.

Női divattermemre.

Csengeri Julia

Degenfeld-tér 4. szám alatt.

A katolikus iskola segélye.

A tanács előterjesztette ezután, hogy a közgyűlés bizza meg a polgármestert, hogy újrafelvételt kérjen a közigazgatási bíróság amaz ítélete ellen, amelyben a bíróság a katolikus egyház iskolasegélyét téves adatok alapján tett számításokkal fölemelte.

Irinyi István dr. fölszólalása után Magoss György dr. fölvilágosította a közgyűlést, hogy a bíróság tévedett, mert a számítás alapjául nemcsak az adózó polgárok számát vette, hanem az itt állomásozó katonaságét is, ami törvényellenes.

A bizottság el is fogadta a tanács előterjesztését és így ez ügyben újra fölvetelt fognak kérni.

A csatornázás ügye.

A csatornázási szabályrendelet 27. §-ának módosítása szükségessé vált, mert a részletes feltételek 15. rész 4. §-ában vállalkozóval szemben kíván kötvét, hogy a házakból kivezető mellék csatornák az utcacsatornának felső harmadára vezessenek. Az építési vezetőség ezt nem tartja előnyösnek s azt rendelte el, hogy a házcsatlakozás a felső boltvállba csatoltassék. Minthogy ezáltal a feltételek módosítását szenvednek, a tanács javaslatot tett.

Révi Nándor a bekapcsolást az alsó boltvállba kéri elrendelni.

Márk Endre a tanács javaslatához járult hozzá.

A közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el.

A villamos telepen a harmadik gépcsoport beszerzése vált szükségessé. Az új gőzturbinás 15000 lóerejű gép 250 ezer koronába kerül. A tanács javasolja a gépek beszerzését s a közgyűlés az erre vonatkozólag tett javaslatot elfogadta.

Munkáslakások létesítése.

A debreceni régi csapatkórházra két ajánlat érkezett be. A telepet a világítási vállalat munkáslakások céljaira kéri, Békési Rózsi pedig gyár céljaira. Az egészségügyi bizottság javasolja, hogy tekintettel a kolera veszedelemre, egyelőre tartassék fenn a csapatkórház betegek elkülönítésére. A közgyűlés az épületet átengedte a világítási vállalatnak munkáslakások céljaira s egyben megbizta a tanácsot, hogy a modern munkáslakásokra terveket készíttessen.

A városi téglagyár önálló kezelése.

Medgyaszay Miklós tanácsnok a városi téglagyár és cserépgyár önálló kezeléséről szóló szabályrendeletet terjesztette elő.

Jánossy Zoltán elfogadja a tervezetet, de kívánja, hogy egy raktárnoki állást kreáljon a város.

Számó Sámuel a téglagyári tisztviselők fizetését alacsonynak tartja.

A közgyűlés kimondta, hogy a felügyelőbizottsági tagjai, ha megszűnnek a törvényhatóságnak tagjai lenni, nem viselhetik tovább tisztüket.

Az egyes szakaszokhoz hozzá szólottak Jánosi Zoltán, Révi Nándor, Szentest János. — A közgyűlés kimondta, hogy a téglagyár tiszta jövedelméből a gyár munkásainak 5 százaléka jutalmat ad. Ezután a közgyűlés az előbbi szakaszokat elfogadta.

Az óvoda és menházi felügyelő bizottság tagjait megválasztották: Kovács József polgármester, Erőss Lajos püspök, K. Tóth Kálmán, Jánosi Zoltán, Széle György, Váczy János, Gróf Ferenc, Papp János, Materny Lajos, dr. K. Tóth Mihály, Rosinger Lajos és Strasser Salamon.

A város pénzügyei.

Ezután a közgyűlés a házipénztár és gyámpénztári alapok pénzeinek elhelyezésére tett tanácsi előterjesztést tárgyalta. A közgyűlés névszerinti szavazással döntött a felett, hogy a város pénzei az ajánlattevő 9 pénzügyintézetben helyeztessenek el. Folyó számlát a város az Ipar és Kereskedelmi banknál nyit, úgy mint adózó éveken.

A város egy milliós függő kölcsönét tárgyalta ezután a közgyűlés.

A felhívott budapesti és helybeli pénzügyintézetek ajánlatai közül a jog- és pénzügyi bizottság a debreceni Közgazdasági Bank, Alföldi Takarékpénztár, Pesti Kereskedelmi Bank és Pesti Hazai Takarékpénztárnak közös ajánlatát javasolja elfogadni.

Ezzel szemben a város tanácsa a Hitelbank sokkal kedvezőbb ajánlatát kívánja elfogadni.

Peczko Ernő dr. a jog- és pénzügyi bizottság javaslata mellett szól.

Schwartz Vilmos a Hitelbank ajánlatát korrektnek tartja, amely ellen nem lehet szólni. Hosszasan fejtegette a Hitelbank ajánlatának előnyeit s kéri azt elfogadni.

Szentesi János csatlakozik Schwartz Vilmos felszólalásához és szintén a Hitelbankot ajánlja.

Magoss György személyes kérdésben szólalt fel.

Jánosi Zoltán az Alföldi és közgazdasági bank javaslata mellett foglal állást.

Kovács József polgármester megjegyzi, hogy a tanács eljárása helyes volt, mert már az az előny, hogy a kölcsönt mindenkor visszafizetheti, kívánatossá teszi a Hitelbank ajánlatának elfogadását.

A közgyűlés egy szavazattal a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát fogadta el.

A közgyűlés a köztisztviselési munkálatok szerződését a jövő esztendőre meghosszabbítja.

Az állami anyakönyvi hivatal bérleti szerződése lejárt. A közgyűlés az esetre, ha a háztulajdonos az eddigi 1600 korona bérért a helyiségeket továbbra is átengedi, a szerződést meghosszabbítja.

A város a magyar mérnök és építész egyletbe 200 koronával alapító tagul belép.

A Haladás egyletnek a Bethlen-utca 3. számú házat a város átengedte s elrendelte, hogy névszerinti szavazás a legközelebbi közgyűlésen megejtsék.

A közgyűlés vége.

A közgyűlés ezután engedélyt adott a debreceni helyi vasut részvénytársaságnak, hogy a városi cimert használhassa.

E kérdésnél Jánossy Zoltán megjegyyezte, hogy a vasutársaság az utcákon felállított vezetőtartó vasgerendákkal valósággal elcsúfította az utcákat.

A Guli vadászterületet a város 5 évre évi 50 korona bérért a vadászlásúlatnak engedte át.

Falk Lajos és Társai indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy felir a képviselőházhoz a szerb határ megnyitása érdekében és megkeresi a hazai törvényhatóságokat hasonló felirat intézése iránt.

Ezután a törvényhatóság még néhány apróbb ügyet tárgyalt s 8 óra után, Domahidy Elemér főispán a közgyűlést berekeszti.

UJDONSÁGOK

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban az istentiszteletek a következő sorrendben fognak megtartatni: a Nagytemplomban prédikál: Bereczky József főiskolai szénior, a Kistemplomban 9 órakor Bethlendi Endre s. lelkész, a Kistemplomban 11 órakor G. Szabó Gábor s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban Uray Sándor lelkész, az Ispolyi templomban Boér Károly s. lelkész, a Csapókeri imaházban Kovács János vallásoktató-lelkész, a Homokkerti imaházban Bányai Lajos hittanhallgató.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban az isteni tiszteletet e hó 20-án vasárnap délelőtti 10 órakor Materny Lajos főesperes-lelkész végzi.

— **A Komlóssy-család a Csokonai-körnek.** Géresi Kálmán a Csokonai-körnek tegnapi felolvasó ülésén igen meleg hangon üjtötte meg a kör rendkívül buzgó alelnökének, Komlóssy Arturnak emlékeztetét, egyúttal jelezte, hogy a Komlóssy-család nagyobb alapítvánnyal kívánja a boldogult nevét megörökíteni.

A család e kegyeletes szándékát megis valósította. Ifjabb Komlóssy Artur országos levéltári tisztviselő édesanyja, a maga és testvérei nevében bejelentette Géresi Kálmán emlékére, hogy az elhunyt családfő emlékére, egyszersmind a debreceni Csokonai-kör iránti tiszteletük kifejezéséül 1000 korona alapítványt tesznek. Ez összeg kamataiból minden 5 esztendőben oly mű jutalmazandó, amely Debrecen ismertetését vagy a Csokonai-kultuszt szolgálja. Az alapítvány kezelésének és felhasználásának részleteit a legközelebbi választmányi ülésben fogja megállapítani a Csokonai kör.

— **Stefánia hercegnő és a magyar nyelv.** Győrből írják nekünk: Stefánia hercegasszony a mult szombaton automobilon Oroszvárról ide érkezett, hogy a Gold Sámuel lókereskedőnél megrendelt parádés lovakat személyesen vegye át. Amikor Gold a hercegnőt „Königliche Hoheit“-nak titulálta, a fenséges asszony közbevágott:

— Beszéljünk inkább magyarul, sokkal jobban szeretek magyarokkal a saját nyelvükön társalogni — mondta. A beszélgetés azután magyarul folytatódott. A hercegnő igen magyaros kifejezéssel és korrekt magyar mondatfűzéssel beszélt.

— **Az új fiumei kormányzó.** A hivatalos lap mai száma az alábbi királyi kéziratot közli:

„Magyar miniszterelnökömnek magyar kereskedelemügyi miniszteremmel egyetértőleg tett előterjesztésére gróf Wickenburg István fiumei és magyar-horvát tengerparti kormányzó-helyettes és magyar-horvát tengerparti kormányzóvá kinevezem s ezen minőségében a tengerészeti hatóság elnökségét is reá ruházom.

Kelt Bécsben, 1910. évi november hó 13-án.

Ferenc József s. k.

Gróf Khuen-Hédervary s. k.

Hieronymi Károly s. k.“

— **Iskolaépítési segély a felsőjózsaiknak.** Felsőjózsaőről jelentik, hogy az ottani római katolikus iskola felépítésére az egri érsek 4000 korona segélyt adott. Az építési munkálatokat befejezték, az iskolát már át is adták rendeltetésének.

— **Csokonai-ünnep.** A ref. tanítóképző-intézet ifjúságának Csokonai ünnepélye. A ref. tanítóképző-intézet ifjúsága ma délután 5 órakor a Főiskola disztermében Csokonai-ünnepélyt rendez. Az ünnepély izlésesen összeállított műsora előre is élvezetesnek ígérkezik s az ifjúság igyekszik a nagyérdemű közönség várakozását kielégíteni. Jegyek az ünnepély előtt délután fél 5 órától a pénztárnál válthatók.

— **Megszökött a mentők olól.** Blattner Gyula 19 éves kereskedő segéd ma délután anyóssának a csillag-utca 67. szám alatt levő lakásán borotvával elvágta a nyakát. A házbeli azonnal a mentőkért telefonáltak. Azonban mire a mentők kivonultak, az öngyilkos-jelöltnek hült helyét és vérnyomait találták. Az öngyilkos-jelölt megugrott, még mielőtt a mentők segélyét igénybe vette volna. Valószínűnek tartják, hogy a nem sikerült öngyilkosságot újra megkísérli és azért szökött el a mentés elől.

— **Nőizenekar.** A megnagyobbított Remény-kávéházban november hó 26-ától naponta, jó hírű nőizenekar játszik. Tisztán kezei bel- és külföldi borok kaphatók. Pontos kiszolgálásról gondoskodik Weisz Márkus, kávé.

— **Felruházó estély.** A szegény gyermekek felruházására alakult Polgári-asztaltársaság ma este tartja meg a „Dréher“ sörcsarnokban szokásos évi felruházó estélyét, mely alkalommal 130 szegény gyermeket lát el fele-

kezetkülönbség nélkül teljes téli ruházattal.
— A felruházás délután 5—8 óráig tart. Este 8 órakor társasvacsora lesz, mely után a tisztújítást ejtik meg.

— **Debrecen új főkapitánya.** A főispán a mai közgyűlésen bejelentette, hogy Jeney Szabó Miklós tb. tanácsnokot, a bűnügyi osztály vezetőjét, Debrecen város tiszteletbeli főkapitányává nevezte ki. A közgyűlés a kinevezést, amelylyel egy régi, buzgó tisztviselő érdemeit ösmerték el és honorálták, örömmel és megelégedéssel vette tudomásul.

— **Szerencsétlenség a Mester-utcán.** Ma délután a Mester-utcán a csatornázási munkálatokkal kapcsolatosan szerencsétlenség történt. Pinczés Ferenc 45 éves munkásnak, aki a megásott árokba emelte ki a földet, lába alatt meglazult a föld és a következő percben beomlott. A nagy földréteg el emelte Pinczés Ferencet, a munkások nekilátnak a mentésnek s pár perc múlva Pinczést kiszabadították a föld alól. Időközben telefonon értesítették a mentőket, akik kivonultak és a megsérült munkás jelentős sebeit bekötötték. Az eseti híre hamar elterjedt a városban s a déli órák alatt több ember halálos karasztrófájáról beszéltek. A rendőrség részéről is megindult a vizsgálat, melyet még folytatnak. Pinczést súlyos sérüléseivel a kórházba szállították s ott ápolják.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációk olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképezeti műterem.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyaggyógyászati, ideggyógyászati, cukorbetegségnél, vörhenyzés és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes ásványvíz.

Kapható ásványvízkezelőtelepeken és gyógyszerüzekben.

SCHULTES ÁGOST Gyógy- és ásványvíz-kereskedő, Debrecen, Hunyadi-utca 12.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton Kard becsülete színmű. Vasárnap délután Svihákok operette. Este Liliom Klári népszínmű új betanulással.

* **Vasárnapi előadások.** Holnap vasárnap két előadás tartatik. Délután 3 órakor Ziehrer szép zenéjű operette a Svihákok kerül színpadra mérsékelt helyekkel a főbb szerepekben Zilahiné, Bárdos, Szilassi, Miske, Unger A., Horváth, Torma, Ligeti, Borbély, Deésy és Nádorral. Este lesz a reprise a Liliom Kláriknak. Dóczy József eredeti népszínműve iránt már is a szokottnál nagyobb érdeklődés mutatkozik. Ez előadás a szerző is jelen lesz. — **Buridán számara.** A tavalyi idény egyik legnagyobb sikert ért vigjátékát eleveníti fel legközelebb az igazgatóság új betanulással, a két főszerepben Császár Kamilla és Zilahi Gyulával. — **Balga szűz.** Bataille világhírű színműve lesz a legközelebbi drámai premierje a színháznak. Bataille darabja, mely Gy-maze színházban került színpadra először, azóta 200-ik előadását már megérte. Az igazgatóság elsőrendű kiosztásban hozza színpadra ezt az érdekes újdonságot.

A szegedi gyilkos főhadnagy.

Ítélet előtt.

A szegedi honvédkerületi hadbírószág legközelebb már befejezi a vizsgálatot Muzsai János honvédfőhadnagy ügyében. Tóth Imre alezredes-hadbíró és Györfly László dr főhadnagy hadbíró több ízben kihallgatták a főhadnagyot, aki a gyilkosság részleteiről semmit sem tud elmondani.

— Részeg voltam... Nem emlékszem. Nem volt okom megölni.

Ezzel a vallomással szemben nagyon súlyos Sass Lajos rendőrbiztos vallomása, akinek elfogatásakor ezt mondotta:

— Nem halt meg?... No akkor még egyszer belelövök...

A tanú kihallgatások során már kihallgatták a közvetlen tanúkat: Muzsai postafőosztály vezetőjét, Mix'ch György kávést, annak feleségét, cselédjét, egy bérkocsist és a rendőröket. A tanúvallomások sok tekintetben ellentétesek és sok tekintetben szembeállanak a főhadnagy merev védekezésével. Így egyes vallomások szerint a főhadnagy a tett elkövetése után meg akart szökni Szegedről és csak amikor megtudta, hogy a vonatot lekészte, adta föl ezt a szándékát.

Muzsai János főhadnagy különben a vizsgálat során azzal védekezett, hogy ő sorsulódzott és a négyszáz korona adósság miatt indított becsületügyi eljárás ejtette kétségbe. A főhadnagy igen lesóványodott, nagy lelki tusák között tölti idejét a kerületi fogház egyik szobájában.

Tegnap volt a kihallgatások legérdekesebb napja: a meggyilkolt Gabriel Rózi két nővérét, Gabriel Mariskát és Kornélt hallgatták ki. A lányok elmondták, hogy Muzsaiékkal anyai ágon másodunokatestvérek, a főhadnaggyal jó viszonyban voltak. Gabriel Rózi és Muzsai János között sose volt más viszony, mint a rokon ismeretség. A nővérek vallomása szerint Muzsainak alig lehetett oka a gyilkosságra és ezt nem is követhette el másként, mint részegen. Jó, kedves és barátságos rokonnak jellemezték Muzsai Jánost.

A hadbírószág rövidesen befejezi a vizsgálatot és legközelebb meghozzák az ítéletet a főhadnagy ügyében.

TÁVIRATOK.

A haldokló Tolsztoj.

Pétervár, november 18. Tolsztoj fia azt táviratozza ide Astopovóból, hogy a gyuladás folyamata a betegnél megállapodott, de a szívgyengesége már aggasztó fokot ért el. A hőmérsék a távirat feladásakor 38,7 fok volt. Tolsztojnak az emlékező tehetsége is nagyon gyengült.

Pétervár, november 18. Tulából táviratozzák: Tolsztoj ereje egyre hanyatlik. A csütörtökre forduló éjszakát a beteg nagyon nyugtalanul töltötte. A láz emelkedett és Tolsztoj több ízben felriadt álmából. Tegnap reggel a hőmérsék 38 fokra csökkent, de egyébként a tünetek súlyosodtak. A beteg mája erősen megvan dagadva, érverése gyorsabb és a vérképés fokozódott. Tolsztojné még mindig nem bocsátották be a beteghez, ami a grófnét egészen kétségbeejti.

A kolera.

Montreal, november 18. A Royal George gőzöst az utasok egyikén megállapított kolera-gyanús tünetek miatt vesztézárr alá helyezték. A megbetegedett utas egy Seide nevű orosz, aki utban volt Viskoszson felé.

Nagy tűz.

Késmárk, november 18. Nagy tűz pusztított Hunfalván. Bugsch Sándor földbirtokos gazdasági épülete ismeretlen okból kigyuladt és a tűz a szélben tovább terjedve, lángba borította a gazdasági épület közelében levő gabonarakárokat és azokat teljesen elpusztította. 400 métermázsza gabona, 4 csür, sok szalma és takarmány esett a tűz áldozatául.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

Telefonszám 729.

SZENDRŐ

SÁNDOR

Zongora- és Hangszerkészítő

Debrecen

Zongora, Gramofon és Hangszerárú raktára

Batthyány-u. 22. sz.

alá helyeztetett át.

Legszebb órák, ékszerek

legolcsóbban vásárolhatók

GASPARIK ÁDÁM

műorás és ékszerésznél Debreczen,

Hunyadi-utca 12. sz.

ÉRCZY KÁLMÁN

gépjavító ipartelepe

Debreczen, Hatvan-utca 53.

Van szerencsém tudomásul adni, hogy Debreczen, Hatvan-utca 53. szám alatt szabadalmazott lópatkógyárammal egybekötve egy nagyobb szabású **gépjavító ipartelepet és gazdasági gépraktárt** létesítettem, továbbá sikerült a Pálly-féle nyers **olaj motorgyár** kizárólagos képviselőletét megnyernem.

Ipartelepem a legmodernebb gépekkel van felszerelve, úgy, hogy mindennemű gépek, cséplő garnitúrák szakszerű kijavítására malomberendezések átalakítására, kazán szerelések, javítások és befalazások szakszerű eszközökre, tüzszekrények készítésére, mindenféle repedések és törések gyors **hegesztésére**, mezei vasutak felépítésére vállalkozom. S midőn szolgálataimat felajánlom, ígérem, hogy jó munkát és pontos kiszolgálást nyújtok mérsékelt díjazásért. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Érczy Kálmán.

Ékszerész és órás üzletemet Piac-u. 32.

szám alá,
a volt Szedlák-házba

helyeztem át és azt pa-
zar fényvel berendezve

megnyitottam.

Szebbnél-szebb

Menyasszonyi ékszerek

Ezüstkelengyék.

Gyönyörű oisztárgyak.

Alkalmi ajándékok.

Pontos órák.

Ritka izlésű aranyeműek.

Remek

Ujdonságok.

Csoda olcsó árak!

A negyérdemű közönség szives
pártfogását kéri tisztelettel

ROSE DEZSŐ

órák és ékszerész

piac-u. 32.

Női ruhaszövetek

az őszi és téli idényre, valamint fla-
nelek, barchelek, fekete és színes sely-
mek, bársonyok, gyönyörű ruhadiszek.

Francia P. D. jegyű fűzők, arczfátyol, divat-
szövetek, gyöngy- és bőr díszításkák, meny-
asszonyi selymek, koszorúk és fátjolok

legolcsóbb **szabott árban!**

Szabó Lajos Fiai

divat-, vászon- és szőnyeg raktára

DEBRECEN, Rózsa-utca 1. sz.

Alapított 1842. évben.

Ez idén még nem létezett
olcsó árak mellett

férfi, női, fiu és leány

czipők

óriási választékban.

Kizárólag saját gyártmány.

Beszerezhető

Fischer Menyhért

czipő üzletében.

Piac-utca 3. sz. alatt.

Alapított 1882.

forduljon
minden ér-
deklődő, ki sulyt
fektet elsőrendű
fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték

sétányfák, diszcserek, tülevelűek, kerítésnö-
vények, boggyógyümölcsűek stb.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

(elsőrendű áru) európai és amerikai sima és
gyökeres vesszők, Oktató díszár-
jegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Tarsai

faiskolák és szőlőoltványtelepek

Berson
gummisarkok
még is a legjobbak!
Mindenütt kaphatók.

HAMBURG-AMERIKALINIE

Közvetlen német posta és gyorsközösszolgálat.
Személyszállítás
(kaját valamint fedékközutasok)
világ minden részébe
főképpen a következő vonalakon

Hamburg-Newyork

Hamburg-Argentína	Hamburg-Mexiko
Hamburg-Brasília	Hamburg-Afrika
Hamburg-Canada	Hamburg-Anglia
Hamburg-Cuba	Hamb.-Franciaország

Szórakozó és üdülő utazások a tengeren.
A sikeres 13 napos "Meteor"-utak Dróntheimig, északi utazások Izlandig, az északi fokra
és Spitzbergákra, utazások híres fürdőhelyekre, Angliába, Irlandba és Skóciába.
Prospektusok ingyen és bérmentve.

Hamburg-Amerika Linie, Abteilung Personenverkehr, Hamburg.

OLLA
gummiköln-
legesség
Kapható
Debrecenben
Schön Sándornál
Piac-u 12.

Alkalmi és karácsonyi ajándéktárgyak
 gyári árban **Füstös Dezsőnél** Debreczen,
 szerezhetők be: **Piac-utca 12.**
 Kezdt és kész női kézimunkák. Himzés, montirozás és harisnyafejelés vállalat.

Vaskályhák

köszénfűtésre és fafűtésre.

Premier folyton égő **KÁLYHÁK.**

**Takarék tüzhelyek,
 Francia konyhák
 nagy raktára**

Sesztina Lajos

vaskereskedésében. Piac-u. 23.

1378. v. k. sz.
 1910.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 2748/2. 1910. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Rózsa Bálint és neje részére 274 kor. tőke, ennek 1910. év ápril hó 21. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen

119 korona 60 fill. perkölttség erejéig 1910. évi augusztus hó 27-én bíróság lefoglalt és 1940 koronára becsült széna, tengeri és repából álló ingóságok 1910. évi november hó 25-én délután 3 órakor kezdetét veendő és a debreczeni határon Horváth György pallagi tanyáján megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1910. évi nov. 2.

Bódogh Zsigmond,
 bírói kiküldött.

13,994. tk sz.
 1910.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kir. kincstár végrehajthatónak Simon Mihály és neje végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő Alsójózsza községben az alsójózsai 246. számú tjkvben A. I. 1., 2., sor 714. 715. hrsz. alatt felvett a Simon Mihály és neje Pongor Zsuzsanna nevének álló 39. sz. alatti házasudvarra és szőlőre 952 koronában ugyane betétben A. II. 1., 2., 3. sor, 729., 730., 731. hrsz. a. felvett a Simon Mihály és neje Pongor Zsuzsanna nevének álló 32. sz. alatti házasudvarra és szőlőre 1154 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1910. évi december hó 5-ik napján, délelőtt 9 órakor Alsójózsza községében megtartandó nyilvános árverésen 578 kor. 66 fill., illetve 732 koronát alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20%-át vagyis 190 kor. 40 fill., 230 kor. 80 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át kell szolgáltatni. Az aki az ingatlanra megállapított kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért ár 20%-áig kiegészíteni, különben ígérete figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Debreczen, 1910. szept. 16. Kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Bolváry,
 kir. tszéki bíró.

Elejétől végig egyforma

éles és tiszta lenyomatot ad, az írógép betűit be nem tömő, minőség tekintetében felülmúlhatatlan magyar gyártmány

Hungária-írógépszalag

Az állami és közigazgatási hivatalok részére miniszteri rendelettel ajánlv.

Gyártja: **Herczeg és Geiger**
 vegyészeti gyár, Budapest.

Kérjük minden jobb papírüzletben és írógép-kellék-kereskedőknél.

Apró hirdetések.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

LAPKIHORDÓ ASSZONYOK felvételnek a kiadóhivatalban. Piac-utca 12,

BOLTHELYISÉG a Csapó-utca 10. számú házban kiadó. Értekezhetni az udvarban.

CZIMBALOMÓRÁKAT ad jutányos árért Láposy Hegedüs Sarolta okleveles cimbalomtanítónő. Péterfia u. 61. sz. a.

13,995. tkv. szám.
 1910.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajthatónak, Hegedüs Juliánna Pál Imréné és társai végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén levő, Balmazújváros községben fekvő, a balmazújvárosi 704. számú tjkvben, A. + 1. sorsz. 721/a. hrsz. sz. a. felvett és a balmazújvárosi 2183. sz. tjkvben 721/b. hrsz. a. felvett, a fentnevezettek nevének álló, természetben összefüggő, egy területet képező házasudvar, az 1881. LX. t.-c. 155. §-a alapján együttesen 800 korona, ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1910. évi december hó 6-ik napján délelőtt 9 órakor Balmazújváros községében megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár %-án alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 20%-át, vagyis 160 koronát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényét szolgáltatni.

Az, aki az ingatlanra megállapított kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a bánatpénzt az általa ígért összeg 20%-áig kiegészíteni, különben ígérete figyelmen kívül marad és a nyomban folytatandó árverésen részt nem vehet.

Kelt Debreczenben, 1910. szept. 16.

Kir. tszék, mint tkvi hatóság.

Bolváry,
 kir. tszéki bíró.

Ó csász. és Apost. kir. Felsőháznak legfelső elhatározása folytán.

A polgári jótékony célokra szánt XL-IK CSÁSZ. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK.

Ez az Osztrák birodalomban egyedüli törvényesen engedélyezett sorsjáték 20,738 készpénz nyereményt tartalmaz, 620 000 korona összértékben.

A főnyeremény **200,000** korona.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

A húzás visszavonhatatlanul 1910. december 15-én fog megtartatni

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirda- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvétel részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).